

Miljøministeriet
Departementet

Den 27. april 2021
MIM 038

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om ændring af miljømærkekriterier for EU-miljømærket maling (komitesag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af EU-miljømærkekriterier (Blomsten) for produktgruppen maling (komitesag). Forslaget indebærer, at pigmentet TiO_2 og tilsætningsstoffet TMP fortsat kan anvendes fremover, men med visse begrænsninger. Ligeledes præciseres kriterierne for to konserveringsmidler, MIT og OIT, som en konsekvens af ny klassificering. Forslaget vurderes i nogen grad at øge miljøbeskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Forslaget vurderes ikke at have væsentlige økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner, kommuner eller erhvervslivet. Forslaget er sat til behandling i forskriftkomiteen den 30. april 2021 og med skriftlig afstemning umiddelbart efter. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Baggrund

Kommissionen har fremsat ændringsforslag til EU-miljømærkekriterier for maling. Forslaget er fremsat med hjemme i artikel 8, stk. 2 i EU-miljømærkeforordningen nr. 66/2010. Kommissionens EU-miljømærkekomité træffer afgørelse i sager om miljømærkekriterier efter forskriftprocedure med kontrol (artikel 5a i Rådets afgørelse 1999/468/EF, som ændret ved Rådets afgørelse 2006/512 af 17. juli 2006), jf. art. 16, stk. 2 i miljømærkeforordningen. Hvis der i komiteen er kvalificeret flertal for et forslag, udsteder Kommissionen beslutningen, når Parlamentet har gennemført en legalitetskontrol af forslaget inden for tre måneder. Opnås der ikke kvalificeret flertal i komiteen, forelægger Kommissionen sagen for Rådet og underretter samtidig Europa-Parlamentet. Hvis der i Rådet er kvalificeret flertal imod et forslag, skal Kommissionen behandle sagen på ny. Vedtager Rådet forslaget med kvalificeret flertal eller udtaler Rådet sig ikke inden en frist på højst to måneder, kan Kommissionen udstede beslutningen, når Parlamentet har gennemført en legalitetskontrol af forslaget inden for fire måneder fra Kommissionens forelæggelse. Forslaget forventes behandlet på møde i forskriftkomiteen den 30. april 2021, og sat til skriftlig afstemning ca. 10 dage efter.

Formål og indhold

Kommissionen har fremsat ændringsforslag til EU-miljømærkekriterier for maling, der sikrer, at pigmentet *titaniumdioxid* (TiO_2) og tilsætningsstoffet *trimethylolpropan* (TMP) i pigmentblandinger/tonerpasta fortsat kan anvendes i EU-miljømærket maling. Der opstilles visse begrænsninger til den fortsatte anvendelse.

Ligeledes præciseres det tilladte indhold af konserveringsmidlerne *methyl-isothiazolinon* (MIT) og *octyl-isothiazolinon* (OIT) til maksimalt 0,0015 % (af hver) i EU-miljømærket maling, pga. ny miljø- og sundhedsfareklassificering af MIT og OIT.

Der er tre danske licenser til i alt 446 EU-miljømærkede malingprodukter (opgjort den 31. marts 2021). Der er i hele EU samlet set 153 licenser til i alt 28.502 EU-miljømærkede malingprodukter (opgjort den 30. september 2020).

Kriterieændringer

Begrænsning af indhold af farlige stoffer. EU-miljømærkeforordningen stiller som basiskrav, at produktet ikke må tilsættes stoffer eller blandinger, der (på tidspunktet for licensudstedelse) kan klassificeres (inkl. selvklassificering) som giftige, kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske i kategorierne 1A, 1B eller 2 (CMR 1A, 1B, og 2), sensibiliserende eller miljøfarlige. Grænsen er typisk 0,010 % for kemiske blandinger.

Kommissionen kan undtage kemiske stoffer fra disse basiskrav, såfremt det teknisk set ikke er muligt at erstatte stofferne. Kommissionens forslag indebærer undtagelser for TiO₂ og TMP.

Farvepigmentet TiO₂ (titaniumdioxid) på pulverform skal fra 1. oktober 2021 klassificeres som *Mistænkt for at fremkalde kræft*, (Carc, cat 2, H351, ved indånding), når mere end 1 % af TiO₂-partiklerne har en diameter under 10 µm. Det betyder, at det ikke mere kan anvendes i EU-miljømærket maling i koncentrationer over 0,010 % - medmindre TiO₂ specifikt undtages fra ovenstående basiskrav.

Kommissionen foreslår en undtagelse fra basiskrav, da der ikke findes alternativer af samme kvalitet til at erstatte TiO₂ i maling. Den foreslåede undtagelse gælder dog kun op til den koncentration af TiO₂, der udløser en klassificering af selve malingproduktet som H351, ”Mistænkt for at fremkalde kræft ved indånding”.

Ansøgeren skal vise, at der er foranstaltninger, der sikrer arbejdsmiljøet, hvor produktionen af malingproduktet foregår, så medarbejderne hos leverandøren og i produktionen af malingproduktet ikke udsættes for TiO₂-pulver. Det kan fx være, at produktionen sker i lukkede systemer, der er ventilerede doserings- og blandeområder og personlige værnemidler til rådighed. TiO₂ er en af de vigtigste bestanddele i maling i dag, og typisk i koncentrationer på 3-30 % TiO₂ i den færdige maling, og 65 % i farvepastaer (der tilsættes, når man blander farve i).

Hjælpestoffet TMP (trimethylolpropan) opfylder fra marts 2020 kravene til selvklassificering som *Mistænkt for at skade forplantningsevnen* (Reprotox Cat 2, H361f). TMP anvendes som et nødvendigt additiv/hjælpestof i pigmentblandinger/tonerpasta, og ikke direkte i malingen. Anvendelsen medfører et bedre flow ved dosering og bedre opblanding i det færdige malingprodukt. Der er umiddelbart ingen kendte alternativer.

Klassificeringen af TMP som H361f betyder, at der maksimalt må være 0,010 % TMP i miljømærket maling. Kommissionens ændringsforslag undtager TMP for dette krav og gør det muligt at anvende TMP i op til 0,5 % i pigmentblandinger/tonerpasta. Indholdet vurderes at være væsentligt mindre i den færdige maling. Det afhænger af, hvor store mængde pigmentblandinger/tonerpasta, der tilsættes for at tone malingen.

De foreslåede tilpasninger for TiO₂ og TMP er også indført i andre nationale miljømærkeordningers kriterier i EU (fx Svanemærket), indtil mulige alternativer giver samme eller bedre malingkvalitet.

For både TiO₂ og TMP anfører Kommissionen, at det ved næste revision af kriterierne skal vurderes, om mulige alternativer er egnede. Kommissionen opfordrer allerede nu malingindustrien til at forske i udvikling af alternativer. Kriterierne er gyldige indtil 31. december 2022.

Konserveringsmidlerne, isothiazolinonerne MIT og OIT har ved tekniske tilpasninger i EU's arbejde med klassificering af farlige stoffer fået klassificeringen: Kan forårsage allergisk hudreaktion (H317). Klassificeringen er gældende fra hhv. 1. maj 2020 og 1. marts 2022, og betyder, at fra disse datoer skal alle malingprodukter med over 0,0015 % af en af de to isothiazolinoner i det færdige produkt mærkes med advarslen: "Kan give anledning til en allergisk reaktion".

EU-miljømærkekriterierne foreskriver allerede i dag, at et malingprodukt ikke må mærkes med denne advarsel, og Kommissionens ændringsforslag er derfor en præcisering i forhold til indholdsgrænsen. Kravet om maksimalt 0,0015 % gælder således allerede i dag for MIT og fra 1. marts 2022 for OIT, hvor klassificeringen træder i kraft. Tidligere var grænsen 0,0200 % for MIT og 0,0500 % for OIT. Svanemærket har vedtaget en lignende begrænsning af MIT, men endnu ikke af OIT.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt sagen som et led i forskriftsproceduren med kontrol med henblik på legalitetskontrol.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Miljømærkeordningen er frivillig. Beslutninger om miljømærkekriterier i medfør af EU's miljømærkeforordning er direkte gældende i EU-medlemsstaterne.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget, og heller ikke væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser eller nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Nærværende forslag skønnes at have positiv effekt på beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, idet der vedtages frivillige miljømærkekrav, der ligger over krav i den almindelige nationale og EU-regulering.

Høring

Forslaget er den 8. april 2021 sendt til orientering i Danmarks Miljømærkenævn med henblik på medlemmernes senere stillingtagen.

Forslaget har været i høring i Miljøspecialudvalget. Danmarks Farve- og Limindustri (DFL) udtrykker tilfredshed med, at regeringen vil støtte forslaget om undtagelsen for TiO₂ og TMP, da begge råvarer er i øjeblikket essentielle for branchen og dermed vigtig, hvis man ønsker fortsat at have indendørs og udendørs malinger med EU's miljømærke. DFL kommer med tekniske præciseringer vedrørende undtagelsen for TiO₂ samt for muligheden for at anvende TMP i op til 0,5 % i af pigmentet. Endeligt bemærker DFL, at Svanemærkekriterierne for indendørs maling samt for kemiske byggeprodukter undtager TMP i op til 1 % af pigmentet.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. På baggrund af tidligere afstemninger om lignende forslag forventes der at være et kvalificeret flertal for forslaget blandt medlemsstaterne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter Kommissionens forslag om at tillade den fortsatte brug af TiO₂ og TMP, men med visse begrænsninger. Det sker på baggrund af Kommissionens vurdering af, at der endnu ikke er reelle alternativer for TiO₂ som pigment og TMP, men at der vil blive undersøgt alternativer ved næste revision af kriterierne.

Ligeledes støtter regeringen Kommissionens forslag, der præciserer en grænse på 0,0015 % for, hvornår de stærkt allergifremkaldende konserveringsmidler MIT og OIT må indgå i det færdige malingprodukt.

På den baggrund agter regeringen at tilslutte sig Kommissionens forslag.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.